

THỰC TRẠNG KỸ NĂNG PHÒNG TRÁNH TAI NẠN THƯƠNG TÍCH Ở TRẺ RỐI LOẠN PHỔ TỰ KỶ KÈM TĂNG ĐỘNG GIẢM CHÚ Ý 5-6 TUỔI TRONG CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC CHUYÊN BIỆT

Vũ Thị Hà Ly

Viện phát triển công nghệ Giáo dục đặc biệt

Tóm tắt: Trẻ rối loạn phổ tự kỷ kèm tăng động giảm chú ý ở độ tuổi 5–6 thường gặp nhiều khó khăn về nhận thức, ngôn ngữ, kỹ năng xã hội, chức năng điều hành và hành vi, làm gia tăng nguy cơ tai nạn thương tích như té ngã, bỏng, ngộ độc, đuối nước hoặc khi tham gia giao thông. Nghiên cứu này khảo sát thực trạng kỹ năng phòng tránh tai nạn thương tích của 32 trẻ rối loạn phổ tự kỷ kèm tăng động giảm chú ý, cùng 32 cha mẹ và

2. NỘI DUNG

2.1. Đặc điểm trẻ rối loạn phổ tự kỷ kèm tăng động giảm chú ý 5-6 tuổi và những ảnh hưởng đến kỹ năng phòng tránh tai nạn thương tích

2.1.1. Khái niệm rối loạn phổ tự kỷ kèm theo tăng động giảm chú ý

Trong nhiều năm, việc chẩn đoán đồng thời rối loạn phổ tự kỷ và rối loạn tăng động giảm chú ý chưa được công nhận trong DSM-IV, do các tiêu chuẩn chẩn đoán loại trừ lẫn nhau. Tuy nhiên, các nghiên cứu lâm sàng đã chứng minh có một tỷ lệ đáng kể trẻ rối loạn phổ tự kỷ đồng thời thể hiện các triệu chứng của tăng động giảm chú ý. Sự chồng lấn này làm gia tăng khó khăn trong nhận thức, hành vi và thích ứng xã hội của trẻ.

Đến DSM-5 (APA, 2013), quan điểm đã thay đổi khi chính thức cho phép chẩn đoán

hết các chỉ dẫn về phòng tránh TNTT, khó khăn khi phải ghi nhớ các hướng dẫn dài, do đó ảnh hưởng tới việc áp dụng các kiến thức được dạy vào các tình huống thực tế.

+ *Ngôn ngữ diễn đạt*: nhại lời là một trong những hành vi đặc trưng mà trẻ gặp phải. Những trẻ phát triển ngôn ngữ lời nói tốt hơn thì lời nói thường cứng nhắc, thiếu tính linh hoạt và đa dạng. Do vậy, các kỹ năng về phòng tránh TNTT bị ảnh hưởng khi trẻ khó khăn trong diễn đạt suy nghĩ, đưa ra lời nhờ giúp đỡ trong các tình huống có thể gây ra TNTT, các phản hồi trong các tình huống khẩn cấp gặp hạn chế.

c. *Đặc điểm kỹ năng xã hội*

Nhóm trẻ rối loạn phổ tự kỷ kèm tăng động giảm chú ý thể hiện những khó khăn đặc trưng về kỹ năng xã hội như sau: